

KOIRANKYNNEN LEIKKAAJA

Suomi, 2004

Ohjaus: Markku Pölönen

Käsikirjoitus: Markku Pölönen, perustuu Veikko Huovisen samannimiseen romaaniin

Pääosissa: Peter Frantzén, Ahti Kuoppala, Taisto Reimaluoto, Leo Lastumäki

Tuotanto: Kari Sara, Fennada Filmi Oy

Genre: draama

Ikäraja: K11

Kesto: 1h 45 min.

Oppimateriaalin tehtävät on suunniteltu yläkoulu- ja lukioikäisille.

Oppimateriaalin teemoja: myötäeläminen, toisten auttaminen ja yhteisvastuu heikompien suojelemisessa, unelma sekä selviytyminen vammautuneena sodan jälkeisessä yhteiskunnassa

Synopsis

Suomi on sodan melskeissä elänyt juuri hetken suuruutensa aikaa (haaveissa ja unelmissa), nyt maksetaan velkoja. Mertsu Vepsäläinen on lähtenyt sotaan vakaana aikomuksenaan pelastaa kokonainen valtakunta. Nyt, päähän haavoittuneena sotainvalidina, koko hänen tahtonsa suuntautuu pelastamaan työkaverin suomenpystykorva Sakkea tuholta. Hän lähtee monivaiheiseksi osoittautuvalle matkalleen, joka kuljettaa häntä kovana pakkastalvena sotakorvauksia maksavan Suomen saloille, ankariin metsätöihin, ja saavuttaa dramaattisen päätöksensä yrityksissä leikata Sakke-koiran kierteelle kasvaneet kannuskynnet.

Elokuvasa "Koirankynnen leikkaaja" ollaan etsimässä kadonnutta Suomea, kadonneita ihmisiäkin, sitä valitettavan katoavaa lajia, jotka vielä huolehtivat toisistaan. Humaani vire on läpinäkyvää. Kokonaisvaikutelmaksi jää ymmärrys eletyn historiallisen vaiheen merkityksestä.

Tässä seurataan kertomusta ajasta, jolloin vielä kaikki kuuluivat yhteiseen suureen tarinaan nimeltä Suomi. Ei ollut syrjäytyneitä, mutta kovia kohtaloita kokeneita ihmisiä kylläkin. Mertsu on sydäntä raastava tapaus ja kohtalo. Onneksi hänkin saa lopussa hyvän ihmisen palkkionsa lämpimällä, ja näköisellään tavalla.

*Lähde: Buena Vista International Finland/
Lehdistöpalvelu*

VIHJEITÄ ELOKUVAN KÄSITTELYYN**Kirjasta elokuvaksi**

Elokuva on filmatisointi sotkamolaisen kirjailijan, Veikko Huovisen, samannimisestä pienoisromaanista. Lukekaa kirja ennen tai jälkeen elokuvan katsomisen.

Episodi –lehdessä (1/04, sivut 74-75) Hannu Liekson kysymykseen ”Kuinka lähellä elokuvasi on sitä vaikutelmaa, jonka sait kirjan luettuasi?”

Markku Pölönen vastaa seuraavasti:
”Elokuva ja kirja eivät koskaan voi olla yksi yhteen, mutta ne voivat olla sukulaisia. On tärkeää, että kun lukee kirjan ja katsoo elokuvan, molemmista tulee sama fiilis. Silloin ne ovat sukulaissieluja. Kyllä mielestäni pääsin aika lähelle kirjaa. Aika paljon piti silti alkua ja loppua muokata. Samoin elokuvan dramaturgiaa piti muokata. Yhdistelin joitakin henkilöitä ja kasvatoin toisten osuutta. Jätin myös joitakin vaiheita pois etenkin matkanteon kohdalta. Katsojaa ei saa odotuttaa liikaa, että päästään perille. Aloitin elokuvan aikaisemmasta vaiheesta kuin mistä kirja alkoi. Huovisen kirja alkaa vasta siinä vaiheessa, kun Mertsin on jo haavoittunut, mutta minä halusin esitellä Mertsin ennen sitä, jotta katsoja huomasi millainen Mertsin oli ennen vammautumistaan ja miten iso muutos se hänelle oli. Mutta ei minusta tunnu ollenkaan, että olisin heittänyt mitään lapsia pois pesuveiden mukana. Tein paljon yhteistyötä Veikon kanssa.”

Tarkastelkaa Veikko Huovisen kirjaa ja Markku Pölösen elokuvaa edelliseen vastaukseen perustuen. Keskustelkaa huomioistanne.

Elokuvan juoni

Laatikaa luokkanne seinälle piirroksin (still-kuvien) ja tekstein selostus elokuvan juonesta. Juoni on elokuvan tarina eli tapahtumat siinä järjestyksessä kuin ne tapahtuvat. Jokaisessa elokuvassa on alku, keskikohta ja loppu. Tarkastelkaa myös näitä asioita laatimastanne juonen selostuksesta.

Mikä kohtaus elokuvasta jäi erityisesti mieleen?

Jos jokin kohtaus jäi useampien mieleen, niin miksi näin on?

Miten musiikki mielestänne vaikutti kohtausten tunnelmaan?

Mikä on mielestänne elokuvan opetus tai johtoajatus?

Myötäeläminen

Keskustelkaa seuraavista:

Mitä myötäeläminen tarkoittaa?

Miten ihmisten myötäeläminen elokuvassa näkyi?

Miten ja miksi ihmiset auttoivat Mertsia?

Suhtautuivatko kaikki ihmiset suvaitsevaisesti ja myötätuntoisesti Mertsin Vepsäläiseen?

Ketkä eivät mielestänne suhtautuneet myönteisesti? Miksi?

Elokuva kertoo sodan jälkeisestä ajasta Suomessa.

Miten myötäeläminen näkyy tämän päivän ajan ihmisten elämässä?

Miten sinä sen toivoisit näkyvän?

Miten sinä voit auttaa toisia ihmisiä?

Roolit

Kuvaillkaa päähenkilöä ja hänen ongelmiaan.

Kuvaillkaa muita roolihenkilöitä ja heidän osuuttaan liittyen elokuvan juoneen.

Miten kuvailisitte Mertsin Vepsäläisen ja Eetvi Mannisen välistä suhdetta?

Jos saisit valita elokuvasta roolin, jota näyttelet, mikä se olisi ja miksi?

Mitä roolia et missään tapauksessa haluaisi näytellä ja miksi?

Tässä listassa on osa elokuvan rooleista.

Mertsin Vepsäläinen (Peter Frantzen)

Eetvi Manninen (Taisto Reimaluoto)

Ville Kuosmanen (Ahti Kuoppala)

Työnjohtaja Luti (Ville Virtanen)

Epämukava Leinonen (Timo Lavikainen)

Kämppäukko (Leo Lastumäki)

Lääkäri (Simo Tamminen)

Kämppäemäntä (Seija Puhakka)

Aputyttö (Sanna Ryhänen)

Sakke-koira (Korpisaran Tuuli)

Unelma

Keskustelkaa seuraavista:

Mikä on pääosassa olevan Mertsi Vepsäläisen unelma?
Mitä hän tekee saavuttaakseen unelmansa?
Miten hänen lopulta käy?

Mikä on sinun unelmasi?
Mitä sinun tulee tehdä saavuttaaksesi unelmasi?
Uskotko saavuttavasi unelmasi vai et? Miksi?

Elämää savottatöissä

Matkallaan Sakke-koiran kannuskynsiä leikkaamaan Mertsi Vepsäläinen työskentelee savotassa. Elokuva antaa kattavan kuvauksen savottaelämästä. Kirjoittakaa tarina elämästä savottatöissä. Keksikää tarinaanne päähenkilö ja kuvaillakaa tarinassanne häntä ja hänen elämän tilannettaan. Tarinaa kirjoittaessa voitte käyttää apunanne seuraavia kysymyksiä.

Mitä työvaiheita savotassa oli?
Millaisissa oloissa savottatöitä tehtiin?
Millaisia ominaisuuksia savottatöiden tekeminen ihmisiltä vaati?
Miten asuttiin?
Miten vapaa-aikaa vietettiin?
Missä ja miten ruokailtiin?
Millainen oli ennen vuodenkierto metsätöissä – mitä talvella tehtiin?
Savotassa työskentelyn hyvät ja huonot puolet?

Keskustelkaa seuraavista:
Miten samat työt nykyään tehdään? Miten työskentely eroaa ennen ja nyt?
Mitkä ovat nykyisin metsätyön huonot ja hyvät puolet?

Lisää tietoa savotassa työskentelystä löytyy esimerkiksi internetistä Sodankylän historiaa vuosilta 1893–1967, savotta ja uitto –sivuilta.

Opetushallituksen ja Sodankylän kunnan sivistystoimen rahoittaman historianopetuksen verkkomateriaalin tuottamisprojektin, Sodankylän digitaalisen kotiseutumuseon sivut löytyvät osoitteesta <http://koulut.sodankyla.fi/historia/index.htm> .

”Maaseutua ei voi tuoda – paitsi elokuvassa”

ohjaaja Markku Pölönen.

Koirankynnen leikkaaja on kuvattu Pölösen synnyinpaikkakunnalla, Pohjois-Karjalan Enossa. Elokuvan lehdistötilaisuudessa Kajaanissa (4.2.2004) Pölönen kertoi kuvauspaikan valintaan vaikuttaneen kotikenttäedun. Kuvauspaikka sijaitsi Pölösen veljen mailla ja näin elokuvan tekemisen yhteydessä oli mahdollisuus myös muokata maastoa. Huovisen kirjassa tapahtumat alkavat Pohjois-Karjalasta ja etenevät Kainuuseen.

Millaisia maisemia elokuvassa näitte?
Millä keinoilla matkaa taitettiin?

Elokuvaohjaaja Markku Pölönen

Etsikää internetistä (esim. hakusanalla Markku Pölönen) tietoa Markku Pölösestä. Tehkää esittely itse elokuvaohjaajasta ja hänen tuotannostaan. Ohjaajasta on esittely myös Koulukinoyhdistyksen nettisivuilla Kuningasjätkä -elokuvan oppimateriaalin yhteydessä. Pölösen filmografia auttaa myös tietojen hakemisessa:

Koirankynnen leikkaaja (2004)
Duetto amoroso (2002) (TV)
Emmauksen tiellä (2001)
Badding (2000)
Viimeinen kesäpäivä (1999)
Kuningasjätkä (1998)
Kivenpyörittäjän kylä (1995)
Onnenmaa (1993)
Taivaan lahja (1988)
Yön yli (1984)

Materiaalin on laatinut kasvatustieteen maisteri Tarja Karvonen Kajaanista.